

Skýrsla um banaslys í umferðinni
Langidalur á Möðrudalsöræfum 10. apríl 2011
Málsnr. 2011-003

Rannsóknir RNU miða að því að leiða í ljós orsakir umferðarslyss til að koma í veg fyrir að sams konar umferðarslys verði aftur. Markmið nefndarinnar er ekki að skipta sök eða ábyrgð heldur stuðla að auknu öryggi í umferðinni sbr. lög um Rannsóknarnefnd umferðarslysa nr. 24/2005 með síðari breytingum.

Langidalur á Möðrudalsöræfum 10. apríl 2011

Útafakstur

Látinn 17 ára karlmaður

Samantekt

Ökumaður fólksbifreiðar ók austur þjóðveg 1 í Langadal á Möðrudalsöræfum. Tveir ungir menn voru í bifreiðinni. Af ummerkjum á vettvangi að dæma missti ökumaður stjórn á bifreiðinni til hægri út í malaröxl. Ökumaður reyndi að beygja bifreiðinni til vinstri upp á veginn aftur en við það valt hún og hafnaði utan vegar. Að mati RNU voru þrír meginþættir sem ollu slysinu. 1) Ökumaður var undir áhrifum áfengis, þreyttur og hefur sennilega sofnað við aksturinn. 2) Ökumaður ók of hratt í beygju 3) Ökumaður brást ekki rétt við útafakstrinum þegar hann stýrði bifreiðinni of snögg til vinstri. Rannsóknarnefnd umferðarslysa beinir því til Ökukennarafélags Íslands að skýrsla þessi verði notuð, sem hluti af kennsluefni, til þess að varna því að aðrir ökumenn geri sambærileg mistök.

Aðstæður

Veður og birta:

Þurrt, strekkings vindur, 1 gráðu hiti. Engin ofankoma.

Vegur:

Þurrt yfirborð. Bundið slitlag. Hámarkshraði 90 km/klst. 280 ökutæki að meðaltali á dag (ÁDU).

Tími sólahrings:

Kl. 06.44

Ökutæki:

Volkswagen Passat

Rannsóknarnefnd umferðarslysa
Húsi Flugbjörgunarsveitarinnar
Flugvallavegi
101 Reykjavík

Heimasíða:
www.rnu.is

Tölvupóstfang:
rnu@rnu.is

Lýsing á slysi

Ökumaður fólksbifreiðar ók austur þjóðveg 1 í Langadal á Möðrudalsöræfum. Tveir ungir menn voru í bifreiðinni, ökumaður og farþegi en þeir voru að koma frá Akureyri. Skammt vestan við slyssað liggur vegurinn í vinstri beygju. Af ummerkjum á vettvangi að dæma missti ökumaður stjórn á bifreiðinni til hægri út í malaröxl á 103 metra kafla. Ökumaður hefur þá beygt bifreiðinni til vinstri upp á veginn aftur en við það valt hún á veginum og hafnaði utan vegar. Þegar bifreiðin valt á veginum skall hún niður á vinstri hlið og féll gluggapóstur ökumannsmegin saman. Ökumaður fórst í bílveltunni vegna höfuðáverka en farþegi hlaut minni meiðsli. Ökumaður og farþegi notuðu báðir bílbelti.

Ökumaður og farþegi höfðu farið að heiman um kvöldmatarleytið deginum áður frá Neskaupsstað til Akureyrar þar sem þeir voru að skemmta sér. Þegar slysið varð voru þeir á leið til baka. Líklegt er að löng ferð og lítill svefn, auk áfengisneyslu, hafi leitt til þess að ökumaður hafi sofnað undir stýri.

Mynd af vettvangi sem sýnir för eftir bifreiðina í aðdraganda bílveltunnar. Horft í akstursátt bifreiðarinnar austur þjóðveg 1.

Á slyssað er vegurinn 6,5 metra breiður auk malaraxla. Yfirborðsmerking á veginum er fullbrotin miðlína og eru vegstikur í köntum. Umhverfi vegar er þarna gott, aflíðandi malarflái og engar stórar fyrirstöður eða mikill hæðarmismunur í nærumhverfi vegar.

Heildarvegalengd slysavettvangs var 153 metrar. För voru eftir bifreiðina í hægri vegkanti á 103 metra kafla þar til ökumaður beygði bifreiðinni upp á veginn. Þar tóku við för eftir hliðarskrið og veltu skáhallt yfir veginn, um 25 metrar. Utan vegar, vinstra megin, voru 25 metra för eftir bifreiðina þar sem hún hafði runnið á toppnum á snjóskafli. Samkvæmt útreikningum RNU hefur bifreiðinni verið ekið á 114 +/-17 km/klst. en hámarkshraði þarna er 90 km/klst.

Fólksbifreiðin var af gerðinni Volkswagen Passat og var skoðuð af bíltæknisérfræðingi eftir slysið. Yfirbygging bifreiðarinnar var mikið skemmd en mest ákoma var vinstra megin á bifreiðinni ofanverðri. Þak bifreiðarinnar lagðist saman við ökumannsrýmið. Hjólbarðar bifreiðarinnar voru hálfslitnir, upphaflega negldir hjólbarðar en naglar voru að mestu farnir úr börðunum. Að öðru leyti var bifreiðin í ágætu lagi og mat bíltæknisérfræðings að orsök slyssins verði ekki rakin til ástands hennar.

Niðurstöður áfengis- og lyfjaprófs leiddu í ljós að ökumaður var undir áhrifum áfengis.

Orsakagreining

- Ökumaður var undir áhrifum áfengis, þreyttur og hefur sennilega sofnað við akstur.
- Ökumaður ók of hratt í beygju.
- Ökumaður brást ekki rétt við útafakstrinum þegar hann stýrði bifreiðinni of snögg til vinstri.

Tillögur í öryggisátt

Útafakstur og velta

Hugsanlega hefði bifreiðin í þessu slysi ekki oltið hefði ökumaður stýrt henni útaf veginum niður hallann hægra megin. Rannsóknarnefnd umferðarslysa hefur í öðrum skýrslum bent á mikilvægi þess að ökumenn forðist að ofstýra bifreiðum með þeim afleiðingum að þær velta. Þegar ökutæki veltur margfaldast líkindi á alvarlegum meiðslum ökumanns og farþega.

Hætta er á að ökumaður missi endanlega stjórn á bifreiðinni þegar sveigt er inn á veginn aftur eins og raunin var í þessu slysi. Í slíkum tilfellum þarf ökumaður að meta hvort honum sé ekki betur borgið að stýra bifreiðinni beint út af vegi frekar en að sveigja inn á hann aftur.

Rannsóknarnefnd umferðarslysa beinir því til Ökukennarafélags Íslands að skýrsla þessi verði notuð sem hluti af kennslufni til þess að varna því að aðrir ökumenn geri sambærileg mistök.

Ölvunarakstur og þreyta

Ölvunarakstur og þreyta eru meðal helstu orsaka banaslysa í umferðinni. Áfengisneysla, jafnvel í litlu mæli í bland við ónægan svefn, skerðir ökuhæfni verulega og getur leitt til þess að ökumenn sofna undir stýri. Því er afar brýnt að ökumenn forðist að aka þreyttir auk þess sem rannsóknarnefndin ítrekar að akstur undir áhrifum áfengis er óheimill samkvæmt lögum. Of mörg dæmi eru um slys af þessum toga þar sem akstur eftir áfengisdrykkju og vökur endar með útafakstri og brýnt að allir séu á varðbergi gagnvart þessari hættu.

Reykjavík 27.6.2012
Rannsóknarnefnd umferðarslysa